

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	dară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” pe 1/2 an 5 ”		ADMINISTRAȚIUNEA
” România și străinătate pe an 14 franci		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” pe 1/2 an 7 ”		

Importanța muzicii bisericesti

Este fapt istoric, că la toate popoarele culturale din toate timpurile a fost muzica o parte întregitoare a cultului divin.

În fața acestui adevăr empiric și istoric se naște momentoașa întrebare: care este fundamentul acestei instituțiuni vechi și universale?

Dacă pătrundem ideea cultului, o aflăm rădăcinând în tendința religiei interne, care constă în gravitațiunea sufletului spre realizarea raportului nostru sufletesc cu Dumnezeu într'o uniune temporală spre scopul celei eterne. Cu cât gravitează omul spre valurile zilnice ale existenței fizice, cu atâta se depărtează de ținta vieții sufletești, coborîndu-se în continuitatea consecințelor naturale pe treapta animalului nerațional, lipsit total de tot idealul genuin — și vice-versa cu cât se rădică bine înțeles peste grijile lumești, cu atâta urcă pe scara prețului său religios. Drept aceea este viața sufletească analogă cu o cumpănă, la care coborîndu-se o scafă se urcă cealaltă așa, că tendința religioasă devine pentru om ca o naturală necesitate sufletească genuinul criteriu al etatului umanitar și cultural.

Căutând a pătrunde motivele tuturor acțiunilor omenești, culminează ele în în ideea »folos«, »frumos«, »plăcut«. Deși în rolul lor motivator nu se pot separa una de alta, deși unde e una în rol principal, nu lipsesc celelalte în rol secundar, totuși dominează ele speciale terene. Ideea „folos” se referă mai cu seamă la necesitățile fizice și ajunge în hiper-afect la egoism și materialism; ideea »plăcut» e mai mult sensuală și degenerază în hedonism; pecând ideea »frumos» ca fanarul artelor se decopiază de pe realitatea empirică, care esto operă a lui Dumnezeu (Rom. 1. 19, 20). Toate fundamentează pe armonie și ne fac ființe estetice.

Fiind necesitățile noastre pur spirituale superioare celor fizice, natural este și ideea »frumos» decopiată de pe creațiune cea mai superioară și pretinde cea mai gingașă armonie între părțile constitutive ale obiectelor comparate.

Fiind după cele relevate gravitațiunea religioasă ca lipire sufletească de Dumnezeu identică cu sborul sufletesc luat peste grijile lumești (de natură fizică), evident este ideea »frumos» încorporată în muzică o idee elementară sau parțială, dară indispensabilă în complexa idee »religiune», căci precum ne rădică emoțiunile religioase peste nivelul efemer, astfel ne face și arta frumoasă a uită de toate necazurile. Din acest profund motiv s'a întovărășit în viața religioasă a omenimei arta frumoasă cu cultul divin, cari totdeauna s'au fructificat reciproc spre însuflețirea și înaintarea neamului omenesc pe calea sa misionară, a perfecțiunii.

Dacă pătrundem intenția finală a înțeleptului creator cu aceste capacități sufletești, cunoaștem pozitiv, că cultul divin și artele frumoase atât de afine într'olaltă sunt pentru om niște stațiuni de recreare pe calea spinoasă a muncii și perfecțiunii. Ele ne oferă puteri nouă pentru munca ulterioară și ne direc calea vieții, ne lămuresc vederile conform misiunii noastre intelectuale.

Între artele frumoase, după cum am subliniat, reprezintă muzica în economia vieții sufletești religioase-morale un rol principal, preparând sufletul credincioșilor spre înriuririle pastorale, îl deschide spre primirea cuvântului. Cunoaștem deci că fără muzică înălțătoare nu e cult efectiv și fără cult însuflețitor nu e nici moralitate.

Drept aceea rezultă pentru biserica ortodoxă imperativul categoric, să prefacă stranele cetoșilor parțial în coruri bine școlite, în locul lungului tipic mănăstiresc, care uzază timpul și forțele de muncă fizică și intelectuală, amvoane

elocvențe, reforme necesare pretinse de reformiștii și pretensiunile sufletesti ale timpului, căci nu e omul pentru sistem, ci sistemul pentru om, precum zice și Isus Hristos, că nu este omul pentru Sâmbătă, ci Sâmbăta pentru om.

V. Simiganoschi.

Cuvântare ocazională

rostită de ierodiaconul *Macarie Gușcă*, cu ocaziunea punerii pietrii fundamentale la biserica Mănăstirii dela „Izvor“.

„Când s'a pus temelie, ca să zidească casa Domnului, au stătut preoții împodobiți cu trâmbițe și leviiți cu chimvale a lăuda pe Domnul“ (Ezdra 3, 10).

Ziua de astăzi este o zi de mult așteptată din partea mai multor creștini, dintre cari unii s'au și mutat la cele veșnice; este o zi de mare însemnătate, pentru tot sufletul ortodox creștin; în deosebi este o zi de o deosebită bucurie, pentru toți, cari au contribuit cu dinarul lor la acest monument de evlavie.

Cu drept este zi de bucurie și de veselie, pentru-că astăzi după o muncă zilnică de doi ani, ne-am adunat, ca să fim marturi oculari la punerea pietrii fundamentale a casei Domnului a Mănăstirii dela „Izvor“.

La această ocaziune, la acest act religios ne dau minunat exemplu de imitare preoții și leviiți cu poporul iudeu după ce, din mila lui Dumnezeu, au fost eliberați din robia vavilonică și îngăduiți a edifică biserica Domnului în Ierusalim; căci „Când au pus temelie, ca să zidească casa Domnului au stătut preoții împodobiți cu trâmbițe și leviiți cu chimvale a lăuda pe Domnul. Și au răspuns cu laudă și cu mărturisire Domnului, că e bun, că în veci e mila lui. Și tot poporul strigă cu glas mare lăudând pe Domnul“ (Ezdra 3, 10, 11).

Dacă eră o bucurie așa mare la întemeierea bisericii unui popor, care aducea întru jertfă sânge de țapi și de viței, care jertfe erau numai o umbră a jertfei celei adevărate, cu cât mai mare bucurie trebuie să avem noi la întemeierea unei biserici, a unei Mănăstiri, unde are a se aduce întru jertfă în mod tainic nu sânge de vite cornute ci sângele Domnului Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Cu dreptate dară să ne bucurăm mai mult, căci „trocut-a umbra legii și darul a venit prin Isus Hristos“.

Manifestarea acestei bucurii pentru întemeierea casei Domnului, o dovediți și Dumneavoastră prin participarea în număr așa de mare la acest act de pietate.

Punând noi piatra fundamentală la biserica

Mănăstirii dela „Izvor“, să înalțăm și noi glas de laudă ca odinioară preoții și leviiți legii vechi, când au pus temelie casei Domnului zicând, „Cu strigare și veselie înalțând cântare: Că este bun Domnul, că în veac este mila lui.“ Fiind cuvântul nostru despre întemeierea bisericii unei Mănăstiri, țin de o datorie sântă, să arăt puțin înșămăntatea acestor lăcașuri Dumnezești.

Și anume:

I. Ce sunt Mănăstirile, cine a petrecut și cine petrece viața monahică;

II. Vieța monahică e superioară vieții mirenești și ce îndeplinesc cei ce aleg viața mănăstirească.

Până ce voi spune acestea rog întâiu pe Dumnezeu de ajutor, și pe D-voastră de ascultare.

I

Mănăstirile sunt niște lăcașuri sfinte destinate pentru adăpostirea călugărilor, cari s'au hotărât a petrece o vieță singuratică plină de abnegațiune și devotament și al căror principiu este împreunarea morală a omului cu Dumnezeu.

Sânta Scriptură ne arată, că de și până prin veacul III după Hristos nu era o organizare completă a vieții monahice, ideea vieții monahice urcă până la cele dintăiu vrăste ale lumii. Sântul profet Ilie, care fugind de corupția vieții Izrailitenilor, s'a retras în pustiiile Iordanului și acolo trăia în singurătate. Înșuși Mântuitorul nostru Isus Hristos, de multe ori fuge din mijlocul ucenicilor lui și a mulțimei ce-l încunjurau, pentru ca să se roage în singurătatea munților. Apostolii Domnului încă au petrecut în sensul vieții monahice lăsând toate pentru Domnul și i-au urmat lui. Creștinii cei dintăiu, ce altă făceau decât vieță monahică petreceau? Că zice: „Nimenea nu zicea de averile sale, că este ceva al său ci toate erau de comun“. Vine apoi un timp când Sântul Pavel Tivoul, sântul Antonio cel Mare, numit părintele monahismului, Pahomie și alții populează cu ucenicii lor pustiiile Egiptului și singurătățile Arabiei, astfel încât muzicile dumnezești se amestecau cu zgomotul izvoarelor, cu cântecul paserilor și freamătul frunzelor. Sântul Vasilie cel Mare, arătătorul celor cerești, care a scos Mănăstirile din pustietăți și le-a apropiat de orașe, ca să fie folositoare și mai mult omenimei, care a făcut reguli aspre pentru cei ce viețuiesc în Mănăstire, Sântul Grigorie teologul, Sântul Ioan Crizostomul, aceștia și alți mulți, despre cari nu este acum vreme a vorbi, toți au petrecut viața monahică.

Vieța monahică o petrec și o vor petrece toți, cari după s. Ioan Scărarul, egumenul mantelului

Sinaiu, iubesc și vor iubi pe Dumnezeu, mai mult decât pe sine, și în fine toți, cari disgustați de corupția oamenilor din veacul de acum, în care veac de nefericire trăim noi, și în care veac cu drept cuvânt putem zice, că rătăcirea s'a lățit, sufletele s'au deslipit de Hristos, bisericile s'au părăsit, slujirile sânto nu mai sunt obiectul evlaviei și al închinăciunii celei cu osârdie a credincioșilor; locul adunării nu mai este casa lui Dumnezeu, pe ea o au înlocuit alte adunări formate de lume spre defăimarea lui Dumnezeu și a Hristosului lui; jocurile, risurile, petrecerile lumești au luat locul predicării cuvântului lui Dumnezeu și a tainelor celor mântuitoare, a bisericii și a rugăciunii și a lacrimilor și a aducerii aminte de moarte și a vieții cei veșnice. Acolo este școala, în care să educă tinerimea, viitoare generație a neamului omenesc. Acolo cu mare sirguintă duce muma pe fica sa spre a formă pe viitoarea muma, acolo duce părintele pe fiul său, pe care are a-l lăsa dironom numelui și avuției sale.

Pruncii nostri nu se mai învață a se ruga lui Dumnezeu, și de bună samă nici că se vor mai ruga în toată viața; pe copiii nostri, nu-i învață credință și de bună seamă nu vor mai crede în nimica sfânt în toată viața lor; pe tinerii nostri nu-i învață a respecta poruncile bisericesti, a posti, a-se înfrâna, și fără indoială se vor sfârși în desfrânări. Frica lui Dumnezeu nu se mai propoveduește școlărilor nostri; și negreșit, că vor fi toți lipsiți de înțelepciune și vor procopsi mai spre rău, înșălând și înșălându-se. Cu un cuvânt observând bine tinerimea noastră educată după metoda cel străin, se pare că între alte științi ar fi învățat sistemul de a nu crede în cele sante, de a fugi de Hristos și a se rușina de biserică, și a ocări tot, ce este religios și mai cu seamă ortodox. Această epidemie morală, a străbătut până și în bordeiul săracului, încât și aceasta acum nu mai este creștin decât doar cu numele; crimele și faptele cele de rușine au sporit grozav. Hristos se hulește, nu între neamuri, ci între creștini, sângele lui să calcă, în locul lui se închină mamonei, schimbând asemănarea lui Dumnezeu, precum oare când Evreii cei necredincioși, au schimbat asemănarea lui Dumnezeu întru asemănare de vițel, ce mănâncă iarbă, după care vremi de mare necucernicie și răutate, ce altă să mai așteptăm, dacă nu ne vom pocăi, decât numai oare-care așteptare înfricoșată a județului și iuțimea focului, care va să mistuească pe cei protivnici. Cei ce au observat bine aceste decadențe morale atât de mari și nu sunt legați cu mari legături familiare, cred că de lume, vor fugi ca odinioară Lot de Sodoma și Gomora.

II

Faptele cele bune își au de bază credința tare în Dumnezeu. Numai omul împărtășit de darul credinții poate face lucruri bune, poate duce o viață aproape desăvârșită. „Aratăm credința ta din faptele tale“ (Iacob 2, 18). Cu alte cuvinte: înzădar te lauzi cu credința, că faptele îți sunt contra credinței. Spre a vă dovedi adevărul celor zise, voi aduce mărturie tot dela acelaș Apostol, căci în cel din jos vers tot acolo zice: „Tu crezi, că Dumnezeu este unul, bine faci; și dracii cred și se cutremură“ (v. 18), dar nu împlinesc voia lui Dumnezeu.

Mântuirea omului atarnă dela împlinirea legilor dumnezeesti. Domnul nostru Isus Hristos, a învățat, că cine vooște a fi desăvârșit să facă mai mult.

A vinde averile și a-le da săracilor și a lua crucea și a urma Domnului, e ceva greu de împlinit. A păzi poruncile e mai ușor, căci zice tinărul din evanghelie, care întrebă pe Domnul: „Ce să fac spre a moșteni viața veșnică? Și a răspuns lui Domnul:“ Poruncile știi, să nu ucizi ș. a. Răspuns-a lui tinerul: Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele... ce încă îmi lipsește? — De vooști — răspunde Domnul — a fi desăvârșit, mergi și vinde averile tale și le dă săracilor, și vei avea comoară în cer și vino urmează mie. Iar tinărul auzind acest cuvânt s'a dus întristat, că avea avuții multe. Dar cu toate acestea unde este darul credinței... Sântul Antonie cel mare părintele vieții monastirești, era bogat cu 300 de pământuri și gândind cum apostolii au lăsat toate și creștinii cei dintâi vindeau averile și le puneau la picioarele Apostolilor, întru aceasta cugețând și intrând în biserică, tocmai atunci auzind cetindu-se cuvântul Evangheliei despre tinărul sus amintit, a ieșit afară și le-a dat toate pământurile acelea vecinilor săi.

Asemenea și fecioria este greu de-a o păstră; dar este mai plăcută Domnului. „Bine este lor de vor rămâne pe cum și eu“ zice iubitorul fecioriei apostolul Pavel. „Iar de nu se vor putea ținea să se căsătorească... cel ce mărită fecioara bine face, iar cel ce nu o mărită și mai bine face“. Ucenicul pe care iubia Domnul era iubitor de feciorie.

Aceste sfaturi Evangelice, fecioria, sărăcia de bună voie și supunerea în ascultare sunt viața monastică. Cine le împlinește, acela împlinește cele mai plăcute Domnului, acela tinde la desăvârșiroa morală, împreunarea morală a omului cu Dumnezeu.

În mânăstire dară domnește iubirea, ascultarea, în mânăstire domnește pacea și bunaițe-

legero, în mănăstire este sărăcia și văduvia de bună voie. Cu un cuvânt ce este mai sublim, și mai frumos, voi află în mănăstire. Iată dară în mănăstire loc sfânt ori mai bine zis al doilea cer pe pământ.

Noi on. preoțime și iubiți creștini, din nefericire Mănăstire românească cu constituție monahică în dieceza Caransebeșului n'avem; din care cauză poporul nemai având înaintea ochilor modelele de virtute evanghelică ale creștinilor primitivi, regret că apuca din ce în ce mai mult pe povârnișul decadenței morale; și astfel se înstrăinează cu totul de biserică. Înstrăinarea de biserică și nerespectul sântelor ei așezăminte, este înstrăinarea de Dumnezeu, căreia îi urmează moartea spirituală și munca cea vecinică.

Sărăcia de Mănăstiri a simțit-o și vrednicul de pomenire adormitul în Domnul Nicolae Drăgălina, din Recița Română, care a cumpărat locul acesta cu scop anumit, ca aicea să se facă Mănăstire. Sărăcia de Mănăstiri a-ți simțit-o și D-voastre și toți, cari ați contribuit cu diarul vostru pentru realizarea scopului acestuia.

Ca să facem un început atât de salutar și să punem fundament unui așezământ, care să fie spre adăpostirea celor ce s'au devotat cu trup și suflet vieții mănăstirești, și pentru ca să putem desvolta între oameni simțul de religiositate și moralitate, ne-am adunat și noi on. preoțime și iubiți creștini; ca să punem temelie bisericii unei mănăstiri; pentru aceea v'am chemat, pentru aceasta ați venit, pentru aceasta ați contribuit și aceasta am dorit.

Binecuvântată să fie memoria adormitului în Domnul Nicolae Drăgălina, care a trecut la cele veșnice cu dorul să vadă aicea Mănăstire și n'a văzut. Binecuvântată să fie memoria adormitei în Domnul Măria Cervencea născută Drăgălina, fca numitului reposat, care nu de mult s'a mutat la cele veșnice și au împlinit ultima dorință a tatălui ei, testând la moartea ei 2200 coroane, pentru ca să facem aicea Mănăstire. Binecuvântată să fie memoria celor ce au contribuit cu mult și cu puțin pentru rădicarea acestui locaș dumnezeesc.

Dee Dumnezeu, ca rugăciunile, ce se vor înălța, și sfânta jertfă, ce se va săvârși în sânta bisorică a Mănăstirei, a cărei temelie am pus astăzi, să fie spre mila, viața, pacea, sănătatea și întru toată buna sporire a tuturor ajutătorilor, miluitorilor, binefăcătorilor și ostenitorilor la rădicarea acestui sânt locaș al părinților, cari vor viețui în el și pentru apărarea țerei noastre, cum și spre iertarea păcatelor tuturor celor mai de-

nainte adormiți părinți și frați ai noștri; ca Domnul Dumnezeu să miluiască pre toți și pe noi să ne sălășluască întru lumina cea neînserată a împărăției sale Amin.

Expoziția etnografică și istorică-culturală a Asociațiunii

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, din incidentul inaugurării festive a noului palat ridicat în Sibiu pentru adăpostirea primului Muzeu istoric și etnografic al Românilor din țerile coroanei ungare, va aranja în orașul numit o *expoziție etnografică și istorică-culturală*, care se va deschide cu ocaziunea adunării generale la 19 August a. c. n. și va rămâne deschisă timp de 10 zile.

Scopul urmărit cu aranjarea acestei expozițiuni este: de o parte prezentarea unei icoane cât mai fidele a stărilor, activității și nizuințelor poporului nostru, care să întărească în noi înșine conștiința forțelor noastre naționale și totodată să impună și străinilor respectul cuvenit pentru importanța elementului nostru, — iar de altă parte întemeierea colecțiunilor Muzeului istoric și etnografic, pentru care cu o asemenea ocaziune se va putea acvira — atât prin donațiuni cât și prin cumpărări — un număr mai considerabil de obiecte de interes și de valoare.

Fiind angajate prin nrmare la această expozițiune interese de deosebită importanță ale poporului nostru, Asociațiunea se crede în drept a cere pentru lucrarea începută întreg concursul tuturor prietenilor culturii noastre naționale, și adresează îndeosebi acelor cercuri, cari au sprijint-o și pân' aci în activitatea ei desinteresată, un călduros apel de a conlucra cu toate mijloacele disponibile la asigurare succesului expozițiunii proiectate.

În acelaș scop direcțiunea expozițiunii și prezidiul Asociațiunii publice programa detaliată și regulamentul expozițiunii spre orientare atât asupra ramurilor vieții și activității poporului nostru, a căror prezentare se intenționează, cât și asupra căilor și mijloacelor prin cari se poate participa la expozițiune și conlucra la asigurarea succesului ei.

În cele următoare publicăm și noi:

I. Programa

expozițiunii etnografice și cultural-istorice

Partea etnografică,

Desp. A. Situațiunea geografică, viața comunală și casele Românilor din țară

Secția I. Situațiunea geografică.

(§. 1.) 1. O *hartă etnografică* a Ungariei, după posibilitate în relief, va prezenta teritorul locuit de Români. Comitatele cu popo-

rațiune românească se vor distinge prin o culoare mai vie, în diferite nuanțe după proporția dintre locuitorii români și neromâni (0—25, 25—50, 50—75, 75—100%).

Se vor expune apoi și alte harte etnografice, în diferite edițiuni disponibile, cari vor arăta teritoriul, ce-l ocupă întreg elementul românesc.

(§. 2.) 2. *Tablouri grafice* vor prezenta cvota Românilor în populațiunea țării și în comparație cu celelalte popoare conlocuitoare, apoi creșterea numărului lor după recensementele, ce se fac din 10 în 10 ani.

Pentru aceste tablouri se vor lua de bază datele oficiale ale serviciului statistic al țării, după publicațiunile edate de acesta.

(§. 3.) De procurarea hartelor și datelor necesare, precum și de aranjarea acestui despărțământ va îngriji biroul Asociațiunii.

Secția II. Vieța comunală.

(§. 4.) 1. *Partea istorică.* Aici se vor expune:

a) documente și diplome vechi, ce privesc istoria comunelor, mai cu samă înființarea și privilegiile lor precum și fazele mai însemnate, prin cari au trecut ele; apoi statute, conluze (hotărâri), conspecte, registre, matricule, rațiocinii, bugete și alte documente vechi despre organizarea comunelor, funcționarii și reprezentanții lor, despre familiile și locuitorii lor, despre edificii, vite, etc., despre impozite, taxe și alte contribuiri comunale, cu deosebire despre contribuiri pentru scopuri culturale și filantropice, despre starea instrucțiunii, etc., în fine planuri și conscripțiuni (ocolnițe) vechi ale comunelor;

b) acte, statue și alte documente despre țehuri și tovarășii (însoțiri) comunale de odinioară, despre ramii de industrie și negoț, ce au purtat locuitorii lor și în genere despre ocupațiunea locuitorilor;

c) obiecte vechi, cari privesc vieța și obiceiurile din trecut (embleme, steaguri, lăzi, răvașe, sigile, uniforme, etc.), în fine

d) tablouri vechi cu vederi de ale comunelor și ale eventualelor fortărețe (cetățui, întărituri), ce au aparținut lor.

(§. 5.) 2. *Stările actuale:*

a) din fiecare despărțământ al Asociațiunii cel puțin câte un tablou fotografic al unei comune caracteristice de pe teritoriul său, prezentând vederi generale ori o stradă sau piață principală cu grupuri de popor (acestea eventual și în tablouri separate);

b) planuri ale comunelor și ale hotarelor lor de după starea de azi;

c) date și ilustrațiuni despre instituțiuni comunale filantropice, culturale etc. (despre spitaluri, azile de săraci și de copii, despre școli, despre fonduri, ce servesc aceste scopuri, despre reuniuni, etc.)

Tot în secțiunea aceasta se vor expune monografiile, topografiile, și istoriile ale comunelor și orașelor, diplome de nobili, etc.

*

(§. 6.) Despărțământele Asociațiunii sunt recercate a procura în cadrul bugetelor lor tablourile fotografice amintite sub p. 2 a); mai departe sunt invitate ca în scopul colectării obiectelor înșirate sub celelalte puncte ale acestui capitol să se adreseze la primăriile respective membrii din primăriile acelor comune și orașe, dela cari se poate spera, că vor participa la expoziție, precum și la alți bărbați, cari sunt în posesiune de asemenea obiecte de expus, sau pot exoperă expunerea lor.

(§. 7. Cu aranjarea și înzestrarea acestui despărțământ se încredințează dl Stefan Stroia.

Secția III. Casele țărănilor români.

(§. 8.) Pentru această secțiune se va cere dela fiecare despărțământ al Asociațiunii:

1. *fotografia* cel puțin a unei case țărănești mai caracteristice, cu zidurile laterale și eventual cu un plan al intravilanului întreg.

Casele vechi (de peste 100 ani) câte se se mai găsesc, se vor fotografia pentru expozițiune, atât în totalitatea lor, cât și detaliile lor mai caracteristice. După posibilitate se vor comunica numirile obicinuite în comună pentru singuraticele părți ale construcțiunii, apoi date despre vechimea caselor.

Planuri de case țărănești.

(§. 9.) Pentru teritoriul unde „Asociațiunea“ nu are despărțăminte, se va face un apel la alte instituțiuni și eventual și la particulari, în ori ce caz și la adresele următoare:

a) pentru comitatul Arad la Asociațiunea aradană;

b) pentru Maramurăș la Asociațiunea de acolo;

c) pentru districtele fostului confiniu militar la Comunitatea de avere din Caransebeș și la reprezentanțele fondurilor grănicerești din Năsăud și Sibiu.

Ca tablourile fotografice, ce se vor expune, să se prezinte uniform, toate fotografiile, ce se vor face anume pentru secțiunile II și III ale despărțământului A. al expozițiunii, vor avea următoarele dimensiuni:

înălțimea 26 cm.

lărgimea 31 cm.

și se vor trimite în câte 2 ex. necartonate.

De aranjarea secțiunii III va îngriji biroul Asociațiunii.

(Va urma)

Varietăți

Mulțămită publică. În numele comunei bisericesti, pe aceasta cale vin a exprima sincere mulțăminte evlaviosului creștin Alexandru Blajiciu, care împreună cu soția sa Maria născută Grund în decurs de 25 ani au dăruit s. biserici din Mehadica: două iconi mari în valoare de 80 coroane, două steaguri în valoare de 136 coroane, două candelă înaintea icoanelor în valoare de 20 coroane, o cruce de argint de China în valoare de 20 coroane, pentru un baldachiu 10 coroane, vinul pentru trebuințele bisericesti; iar reposând soția sa Maria, au făcut o fundațiune pe numele ei la s. biserică din Mehadica de 400 coroane, și încă o icoană în valoare de 10 coroane. Pentru marinitatea și iubirea, ce a arătat-o către s. biserică noastră, aducem d-lui A. Blajin mulțămirile noastre sincere, și rugăm pe bunul Dumnezeu să-i lungească frul vieței, iar pe reposata s'o pomenească în împărățiasa cea cerească. Mehadica în 15/28 Mai 1905, *Nicolae Coca* preot.

Mulțămită publică. Cu ocaziunea sinodului eparhial din acest an, colegul meu Stefan Balea a colectat dela d-nii deputați în favorul meu, deoarece sunt lipsit de mijloace. Au binevoit a contribui următorii P. T. Domni deputați: George Brebau, Dr. Petru Mladin, Dr. Stefan Petrovici. cu câte 5 cor., Carol Emmer 4 cor., Sofronie Avramescu, Dr. Ioan Nedelcu, Traian Oprea, Dr. Petru Peuția cu câte 3 cor., Dr. George Miclea, Dr. George Dobrin, Stefan Ottonoga, Ioan Pepa, Ioan Pinciu, Maxim Popoviciu, Dr. N-

Petric cu câte 2 cor., Teodor Cioloca, Ioan Gruescu, Ioan Marcu, Dr. I. Sirbu cu câte 1 cor. Rog ca on. Domni să primească și pe aceasta cale cea mai profundă a mea mulțumită pentru darul lor marinos, prin care au contribuit la ușorarea suferințelor mele materiale. Caransebeș, în Maiu 1905, *George Olde*.

Bibliografie

Biblioteca teatrală a „Aurorei“. Teatru la sat: vrăjitoarea, tinerețe-nebunețe poezie teatrale și bărbatul și muierea dialog comig scoase din vieța poporului dlea sate de George Cătană învățător. Gherla, 1905. Tipografia A. Todoran

CONVOCARE

Domnii acționari ai societății comerciale pe acții „Prilipeeană“ din Prilipeț se convoacă la

a IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Prilipeț la 11 Iunie 1905 st. n. la 4 oare postmeridiane în localitatea societății cu următorul program.

1. Raportul direcțiunii pe al IV-lea an de gestiune 1904, decideră asupra bilanțului și darea absolutului.
  2. Alegerea noului comitet de supraveghiere conform §-lui 45 din Statute.
  3. Decideră asupra lichidării societății și alegerea lichidătorilor.
  4. Exmiterea unor acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
- Prilipeț, la 25 Mai 1905.

Diracțiunea.

Concurse

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan ddo 15 Novemvrie 1904 Nr. 4086 B. ex. 1904 prin aceasta se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei vacante de cl. II-a din **Sculea**, protopresbiteratul Buziașului, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere de pământ arător.
  2. Birul și stola uzuată dela 95 numere de case.
- Concurenții au a subșterne petițiile instruate conform Statutului org. și Regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Sculea, — Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. din Buziaș
- În fine concurenții sunt pofțiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Sculea, însă nu în zina alegerii, spre a-și arătă desteritatea

în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu incuviințarea prealabilă a protopresbiterului tractual.

Sculea, din ședința comitetului parohial gr. or. rom. ținută în 27 Martie 1905. 3—3 [16]

Constantin Doboșan
preot și președ. com. par.

Constantin Franțiu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Pe baza decisului comitetului parohial ddo 8 Maiu 1905 se escrie concurs pentru ocuparea postului de preot la parohia de clasa a III-a din **Măidan**, protopresbiteratul Oraviței cu termin de 30 de zile de recurgere dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială de 32 jugere pământ arător, după care alegândul preot are a suportă sarcinile publice.
  2. Celelalte competențe legale și uzuate.
- Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne recursele lor, adresate comitetului parohial din Măidau, oficiului protopresbiteral din Oravița.
- Recurenții au a se prezentă în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arătă desteritatea în cântare și oratorie.

Din ședința comitetului ținută la 8 Maiu 1905 1—3 [18]

Giurgi Liuba m. p.
președinte

Pavel Miclea m. p.
notar

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan din 25 Aprilie Nrul 1370 Șc. ex 1905 se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr. or. din **Bocșa-montană**, cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Salar învățătoresc 700 cor.
2. Relut pentru 18 m. de lemne pe seama învățătorului 100 cor. 80 fil.
3. Pentru 12 m. de lemne pentru încălzirea salei de învățământ 72 cor.
4. Pentru scripturistica 10 cor.
5. Pentru adunările generale învățătoarești 40 cor.
6. Pentru conferințele învățătoarești 20 cor.
7. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial precum și pentru a socoților bisericești și de cult 40 cor.
8. Stola dela înmormântări, dela parohieni mai cu stare 2 cor., dela cei mai săraci 1 cor., dela cununii și părăstase tot câte o cor.
9. Cortel liber, grădină în edificiul școalei, constătător din 3 chilii, culină, cămară, cuină de spălat și o altă cămară precum și șopru pentru lemne.

Alesul învățător este dator pe lângă instrucția școlară prescrisă de lege, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrui tinerimea școlară în cântările bisericesti și pe note, a purta contabilitatea și secretariatul comitetului și sinodului parohial, în fine este dator a instrui și conduce corul vocal deja înființat, pentru care va primi remunerație separată.

Pentru servii învățătoarești prestate înainte de ocuparea acestui post comuna bisericească nu acordă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne supliciiile de concurs, adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiteral în Bocșa-montană (Német-Bogsán) și a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sânta biserică.

Bocșa-montană din ședința comitetului parohial ținută la 1/14 Maiu 1905. 2—3 [17]

Macsim Popoviciu
preș. com. par.

Ioachim Perian
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Macsim Popoviciu* protopresbiter.

„Sebeșana“

casă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș

acoardă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, împrumuturi de lombard (pe efecte și amaneto), oscomptează cambii personale cu 2—3 subscrieri pe timp de 3—6 Iuni și primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Darea pentru interesele de depuneri o solvește institutul.

Dirrecțiunea

Vila Dănilă Vălușescu

(Băile Erculane)

Aduc la cunoștința On. public, că în Vila mea de nou zidită și aranjată în stil modern se pot căpăta, începând dela 1 Iunie a. c. până la finea sesonului balnear, camere pentru oaspeții, cari cercetează Băile Erculane.

Prețuri moderate dela 1 cor. 60 fil. în sus. Servit prompt. Curățenie exemplară.

Informațiuni detaiate dă cu plăcere subscrisul.

Petru Vălușescu

proprietar.

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Maiu 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630	940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s. 1250	715		115	630	950
829	249	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p. 803	945	s. 705	750	122	s. 1240
	350	435	924	916	545	s. Logoj	p. 646	632	507	620	1205	1100
		836				s. Buziaș	p.					739
		800		102		s. M.-Ilia	p.	147				716
147			147			p. M.-Ilia	s.			102		
712			712	639		p. Buziaș	s.	836				307
837	358	455	929	929	547	p. Logoj	p. 644	614	502	614	1203	1043
947	450	613	1029	1042	632	p. Caransebeș	p. 602	515	400	531	1121	942
M. 411		756		1226		p. Domașnia-Cornia	p.	317	s. 1057M.	414	949	752
450		820	1209	1251		p. Iablanița	p.	246	1014	346		715
546	653	846	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p.	345	852	327	854	644
653	718	914	1256	139	853	s. Orșova	p.	315	140	735	816	605
	732		180	239	907	s. Verciorova	p.	245	1250	218	746	

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
655	1010	940	830 225	p. Budapesta g. de vest	s. 115	710	630	715
605	1025	300	826	s. Timișoara-Josefin	p. 657	917	100	805
617	1037	312	838	s. Chișoda	p. 645	905	1248	753
	520	*1118	719	p. Buziaș (* 1 Jun. - 15 Sept.)	s. 1030		*415	1027
	618	1038	313	p. Chișoda	s. 644	904	1247	751
	645	1105	340	s. Jebel	p. 616	837	1219	723
	930		609	s. Boca	p.		931	510
			931	p. Boca	s.	930		609
	650	1106	342	p. Jebel	s.	614	834	1218
	701	1118	354	s. Voitec	p.	602	823	1206
	1017		701	s. N.-Bocșa	p.	340		855
	340	855		p. N.-Bocșa	s.	1017		1155
	707	1123	404	p. Voitec	s.	555	820	1158
	808	1236	520	s. Vârșeț	p.	451	716	1054
	1250		1058	s. Timiș-Cubin	p.		330	
	1220		1027	s. Panciova	p.		351	
	341	830	155	p. Panciova	s.	745	1220	1027
	330		135	p. Timiș-Cubin	s.		1250	1058
	818	1250	547	p. Vârșeț	s.	443	706	1049
	845	121	618	s. Iasenova	p.	414	637	1020
	*1030	1120	832	s. Oravița (*Iunie—)	p.	225		820
	*155	*256	1150	s. Anina (August)	p.			444
		444	*1230	p. Anina (*Septembrie)	s.			1150
		820	*357	p. Oravița (— Mai)	s.			832
	851	131	625	p. Iasenova	s.	406	630	1012
	925	208	702	s. Baziaș	p.	328	550	925

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.